

ECHOES OF HOMELAND

TĖVIŠKĖS AIDAI

1970 m. liepos mėn. 7 d. Nr.

25 (720.) Melbourns

XV METAI

TAUTOS ŠVENTOVĖ

Liepos 7 d. Romoje, Šv. Petro Bazilikoje, Popiežius Paulius VI iškilmingai šventina šalia Šv. Petro Grabo lietuvių įruošą ir Lietuvos Kankiniams dedikuotą Kopyčią.

Vargu ar atsiras bent vienas lietuvis tuo metu esąs Romoje, kuris nedalyvautų šitoje istorinėse ir iki šiol vienintelėse mūsų tautai iškilmėse. Jau vyksta specialios ekskursijos iš Amerikos ir Europos. Deja, Australijos lietuviams katalikams nėra galimybės dėl didelių atstumų tenai dalyvauti, bet tą dieną ne vieno iš mūsų mintys ir širdys bus Romoje.

Turėti savo kampelį Šv. Petro Bazilikoje Romoje yra daugiau, negu turėti visą katedrą Australijoje. Mlijonai maldininkų ir turistų iš viso pasaulio lankys šią kopyčią, iš paveikslų ir mozaikų skaitys Lietuvos istoriją ir matys kenčiančią Lietuvą. Aušros Vartų Dievo Motina, žvelgianti nuo altoriaus, parklūpdys ne vieną maldininką, kad ir trumpai maldai už Lietuvos Laisvę. O koks didelis džiaugsmas bus lietuviui, keliaujančiam ir užklydusiam į Šv. Petro Baziliką, rasti kampelį, kur jis matys viską jam taip artimą ir miela ir čia jo kelias sulinks prie Dievo Motinos altoriaus.

Iki šiol nei audros, nei karai ar žemės drebėjimai nepajėgė sunaikinti Šv. Petro buveinės ir reikią tikėtis, kad dar daug šimtų metų šį katalikybės šventovę — Šv. Petro Baziliką išsilaikys ir bylos pasauliui apie Kristų ir Jo atneštą meilę ir tiesą pasauliui. Ten esančios mūsų Kankinių Kopyčios reikšmė tiek religiniui, tiek tautiniu atžvilgiais mums lietuviams yra neišmatuojama.

Atmetęs Dievo kelią, Dievo tiesą ir Dievo meilę, pasaulis pasirinko materializmą ir jėgos politika ir tokią teisybę, kuri nesiderina su Dievo tiesa, — nesulaikoma rieda ir pražūtį, apie kurią kalba Dievo Motina iš Fatimos. Tą patį kalba Dievo Motina iš Aušros Vartų Vilniuje, tą patį kalbės ir iš Lietuvos Kankinių Kopyčios Romoje.

Tiek Amerikos, tiek Australijos universitetai yra persunkti ateizmu ir marksizmo ideologijos. Jie nuodija jaunąją kartą, o to rezultatai pradeda reikštis moratoriumais ir riaušėmis gatvėse. Kas atsitiks, kai ta ateistinė karta subręs ir paims valstybių vairo savo rankose. Stoka idealizmo ir atsikakymas dvasinių vertybių žmogų taip nužemino, kad iš jo beliko tik protingas gyvulus. Jei jis negrįš į Dievo jausmą, kurtą aukštumą, jei jis netaps pilnuoju žmogumi, tai pasaulį užvaldys džiunglių įstatymai ir žmonija su dabar turimais ginklais pati save sunaikins.

Dievo Motina visais laikais buvo geroji Tarpininkė tarp vargšo žmogaus ir Dievo. Užtat Ji ypatingai buvo garbinama Lietuvoje. Dėl lietuvių pamaldumo į Dievo Motiną

POLITINĖ APZVALGA

● JAV taikos planas arabų kraštams ir Izraeliui. ● Karalius Hussein turėjo nusileisti partizanų reikalavimams. ● Vėl gatvių kovos Šiaurės Airijoje. ● JAV armijos išėjo iš Kambodijos.

Šaudymai Š. Airijoje

Būklė Šiaurės Airijoje vėl pasidarė labai jautri ir įtempta. Santykiai tarp gyventojų protestantų daugumos ir katalikų mažumos labai blogi. Užtenka nedidelės kibirkštės, kad įsiliptų gatvių kovos, nežinant, ar tai, kad to Ulsterio krašto miestus, ypatingai Belfastą ir Londonderrį, saugo apie 9.000 britų karių. Kiekviena provokacija yra pavojinga. Bet jų nesugebama ar nenorima išvengti.

Jaunutė Bernadette Devlin, Britanijos parlamento narė, už dalyvavimą pr. m. rugpjūčio barikadinėse kovose, teismo buvo nuteista 6 mėn. kalėjimo (drausmingai atlikdama bausmę, galėtų išeiti į laisvę po 4 mėn.). Apeliacinis teis-

— Izraelio premjerė Golda Meir sako, kad Izraelis sveikina JAV taikos iniciatyvą, bet nori tikros pastovios taikos, o ne riboto karo veiksmų sulaukymo, kuris bus tik arabų naudai pasirodžius karui. Arabai, anot jos, nepasirodę sektį Rogerso pasiūlymu: nustoti šaudyti ir pradėti kalbėtis.

— Australijos vyriausybė leido laikinai apsigyventi dviem jauniems čekams Cerny ir Hanus, kurie keliauja per pasaulį jau 9 mėn. ir jų neišleido jau keletas kraštų. Savo laiku jie veikė slaptoje antirusiškoje radijo stotyje ir dabar bijosi sugrįžti atgal į Čekoslovakiją.

— Senatoriaus Edwardo Kennedy šviesiapiaukė žmona Joan sako, kad ji tiki savo vyrui viską, ką jis pasakoja apie tragediją, kada paskendo Mary Jo Kopec-ne. Ji patenkinta, kad jis pats nežuvo tokioje sukauktoje dvasinėje būklėje, ir jam pavyko išsigelbėti iš įkritisios ir vandenį masinos. Žurnalistas paklausė jos, ar Kennedy šeima nespaudžia jo kandidatūti į prezidentus. Ji atsakė, kad nedaug liko iš tos šeimos giminės: šalia jo paties liko tik moters ir vaikai.

— Į Maskvą nuvykęs pasitarimams Egipto prezid. Ntsser buvo labai šiltai priimtas.

Mariją, popiežius Pijus X, dabar šventasis, Lietuvą buvo pavadinęs Terra Mariana — Marijos Žemė. Lietuvos Kankinių Kopyčios atsiradimas Šv. Petro Bazilikoje irgi liudija, kad pamaldumas į Dievo Motiną lietuvių širdyse yra gyvas ir šandieną. Ir tie, kurie visą darbą organizavo ir tie, kurie aukas siuntė, prieš save matė Aušros Vartų Dievo Motiną, kaip Užtarytoją pas Dievą, kaip Gelbėtoją mūsų varguose. Marijos Nekalčiausiajai Širdžiai bus pavesta ir kenčianti Lietuva, vis kelianti į Dangų grandinėm supančiotas rankas ir šaukianti Laisvės.

J. V.

Raisė S. MILIUS

JAV taikos planas

Kada trijų didžiųjų Vakariečių: JAV, Britanijos ir Prancūzijos pasitarimai ir derybos su Sovietų Sąjunga per ilgą laiką nedavė jokių apčiuopiamų vaisių taikai Vidur. Rytuose pasiekti, JAV ėmėsi iniciatyvos bandyti tiesiogiai kalbėtis su arabų kraštais ir Izraeliu. JAV pasiūlė trijų mėnesių taikos laikotarpį, kurio metu Jungt. Tautos — UN visomis jėgomis bandytų išspręsti Vidur. Rytų krizę. Abi pusės, Egiptas ir Izraelis, turėtų nuo Suezio kanalo pasitraukti per šešias mylias. Tokiu būdu būtų sudarytas 12 mylių pločio "demilitarizuota" juosta. Šiuo metu JAV neparduos Izraeliui jokių Phantomo ar Skyhawk'o lėktuvų. Savo plane JAV numato ir UN ginkluotų taikos pajėgų laikymą toje tarpinėje juostoje. Britanija ir Prancūzija tam planui pritarė. Sovietai pritarė UN kariuomenės laikymui, bet ne visam planui. Izraelis, kaip gener. Dayan sako, sutinka su tam tikru kariuomenės atitaukimu. Prieš atsakydamas JAV taikos pasiūlymui, Izraelis nori palaukti arabų kraštų pasiūlymų.

Pirmieji iš arabų kraštų pasiūlymų pasireiškimai nieko teigiamo nesitūlė. Arabų šaltiniai Amerikos planą įžūri, manevrą ir pasiteisinimą parduoti daugiau lėktuvų Izraeliui. Jie nesitiki, kad Izraelis sutiktų su "buferine zona", kurioje pasitiktų Izraelio įrengti sustiprinimai. Savo keliu Egiptas turi savo pusę irgi sustiprinimus ir antiraketines Sovietų stotis prie Suezio ir Ismailos, kurias reikėtų evakuoti. Palestinos kovotojų partizanų radijo stotis paženklino planą "nauju imperialistų pasikėsimu nugalėti arabus".

Hussein nusileido

Jordano karalius Hussein, begelbėdamas savo sostą, patvirtino naują 17-kos asmenų tautinės koalicijos vyriausybę, palankią remti arabų partizanus. Anksčiau buvęs vakarietiškos orientacijos karalius yra gerokai nustojęs Amerikoje populiarumo. Jis pavedė naujam premjerui Abdel Monein Al-Rifai ekonominius, politinius ir finansinius paruošti kraštą karui prieš Izraelį, pildyti jungtines arabų rezoliucijas ir vykdyti solidarumą, užtikrinti ginklų pristatymą Jordano armijai iš bet kurio šaltinio ir pasiekti visiško armijos ir partizanų bendradarbiavimo, kad visi bendrai galėtų kovoti prieš Izraelį. Tuo būdu karalius jau padarė pirmą žingsnį nulipimui nuo sostų. Naujas Jordano esančių teroristų — partizanų laimėjimas gali būti nauju trūkdymu JAV siūlomam taikos siekimui planui pasiekti. Vienas partizanų vadų jau pareiškė, kad nenori taikos susitarimo, o nori laimėjimo kovoje.

Tuo tarpu frontuose nėra ramybės ir vyksta karo veiksmas. Didelių mūsų įvykių prieš Syriją Gollano aukštumose, Izraelio karo lėktuvai vieną dieną puolė Jordana, Lebanoną, Syriją ir Suezio kanalą. Ypatingų uždavinių Izraelio grupė helikopteriais puolė Egipto armijos centrą arti Bir-Araidos, kuris yra 50 mylių nuo Suezio įlankos ir yra Sovietų oro dangos gyvyboje. Sovietų gynyba per puolimą nepasirodė.

LIETUVOS RUSINIMAS

Kai 1967 m. Kanadoje Montreale mieste vyko pasaulinė paroda, Rusijos paviljone buvo ir lietuviškų gaminių, kurių svarbiausia — tekinimo staklės. Prie tų staklių stovėdavo rusas, o kartais rusų patikimas lietuvis.

Vieną kartą, kai prie tų staklių stovėjo lietuvis, grupelė Kanados lietuvių kalbėjosi su juo. Viena lietuvių pasakė, kad rusų pavergtą Lietuvą labai rusinama. Tas rusų patikėtinis atsakė, kad Kanadoje lietuvių greičiau netaus, negu Lietuvoje. Esą, Kanadoje gimę lietuviai nebemokės lietuviškai kalbėti, o Lietuvoje gyvenantieji lietuviai mokės savo tėvų kalbą. Anot vieno toje grupelėje buvusio tautiečio: "Ta lietuvių susikompromitavo ir neturėjo ką atsakyti".

Ar ta lietuvių susikompromitavo? Ji be reikalo į kalbas leidosi su Lietuvos okupantų patikėtiniu. Negalima pavergtos Lietuvos lyginti su Kanada, JAV, Australija ar kitais kraštais. Tie kraštai nėra Lietuva. Nors ir pavergtą Lietuvą, bet ji yra visų lietuvių tėvynė. Joje ir dabar gyvena lietuvių tautos kamienas. Kituose kraštuose gimusieji ir augusieji lietuviai neturi po kojomis tėvų žemės, todėl ir jų gimtoji kalba silpnėja. Lietuvoje gimusieji lietuviai gali gerai išmokti tėvų kalbą.

Ar Lietuvos rusinimą galima lyginti tik dėl lietuvių kalbos mokėjimo ar nemokėjimo? Pavergtos Lietuvos rusinimas eina įvairiais keliais: lietuvių išvežimas iš Lietuvos ir rusų privežimas į Lietuvą jau yra Lietuvos rusinimas. Lietuvių sukomunistinimas taip pat yra Lietuvos rusinimas, nes lietuviai komunistai, nors ir kalba lietuviškai, jie jau galvoja rusiškai. Ir tas prie staklių stovėjęs lietuvis kalbėjo lietuviškai, o galvojo rusiškai. Jis gynė ne Lietuvos, bet okupantų reikalus. Kai laisvojo pasaulio padarūs rusai apgailėstauja, kad Lietuva yra bolševikų pavergtą, lietuviai komunistai džiaugiasi, kad jų tėvynė rusų pavergtą. Tai lietuvių surusėjimo reiškinys. Čekai, vengrai komunistai taip nesurusėjo, kaip surusėjo lietuviai komunistai.

Ar pavergtos Lietuvos rusų kalbos įvedimas net pradžios mokyklose nėra mūsų tautos rusinimas? Ar religinis lietuvių persekiojimas nėra lietuvių rusinimas? Carų vergijos laikais lietuviai Lietuvoje nesurusėjo, nes jie galėjo laikyti savo tikėjimą. Ne kartą gerbdėjome lietuvių sakant: "Aš ne rusas, aš katalikas". Nors jie tautybės ir religijos sąvokas maišė, bet jie pabrėžė, kad jie nėra rusai. Carų laikais Lietuvoje žmo-

nės galėjo eiti į bažnyčią, turėti kunigų seminarijas ir kunigai net siekti aukštojo mokslo dvasinėje akademijoje. Lietuviai katalikai, kai buvo atšauktas lietuviškos spaudos draudimas, galėjo spausti katalikiškas knygas, laikraščius. Bažnyčios nebuvo apdėtos žiauriais mokesčiais. Tas rodo, kad dabartiniai Lietuvos okupantai nori Lietuvą surusinti ir per religiją. Padaryk lietuvių bedieviu komunistų, ir jis surusės. Tai matome iš lietuvių komunistų elgimosi Lietuvoje ir laisvame pasaulyje.

Jei pavergtose Lietuvoje kursuoja rusiški pinigai, pašto ženklai ir net vokai bei atvirukai, rusiški gatvių užrašai, — ar tai nėra Lietuvos rusinimas? Pavergtose Lietuvoje tūkstančiai lietuvių vaikų laikomi internatuose, kur jie rusinami ir bedievinami. Jei vaikai internatuose nevykdydys okupantų nuostatų, jie neturės teisės į mokslą. Elgetiška atlyginimą gauna lietuvių negali patys savo vaikų leisti į mokyklą. Ar rusiško paso išdavimas nėra Lietuvos rusinimas? Ar lietuvių jaunųjų išmėtymas Rusijos plotoose karinei prievolei atlikti nėra mūsų tautos rusinimas? Juk kai kurie lietuviai, atlikę karinę prievolę, lieka vietoje ir veda rusės žmonas, rusai kariai taip daro Lietuvoje.

Kalbėti su surusintu lietuviu apie Lietuvos rusinimą nėra prasmingas, nes jis Lietuvos rusinimą turi nematyti. Galime tik tiek pasidžiaugti, kad ir pavergtose Lietuvoje gyveną lietuviai priešinasį jų rusinimui. Jie tam priešinasį visais būdais, kurie tik yra įmanomi.

J. J.

Arabai atmeta

Egipto prezid. Nasser tą taikos planą sutiko labai nepalankiai. Būdamas dar Lybijoje, kartu su kitais Arabų valdais suvažiavime, pareiškė, kad jo karo pajėgos pasirodusios keltis per Suezio kanalą ir laukia tinkamos progos. Egiptas greitai laiku gaus iš Sovietų Sąjungos šimtus lėktuvų. Tada oro pajėgoje galėtų susilyginti su Izraeliu. Trumpu laiku Egiptas, anot jo, turės naują prieš lėktuvinę apsigynyimo sistemą ir pačioje kanalo srityje.

Daug kalbama, kad Izraelis turi oro persvarą Vidur. Rytų padangėje. Izraeliečiai yra geresni kovotojai už arabus. Jie žino, kad nuo galutinės prieš arabus kovos padarinių priklausys išlikti gyviems ar būti išnaikintiems. Aritmetinių skaičių santykis nekalba Izraelio naudai. Egiptas, Lybija, Lebanonas, Syrija, Irakas ir Jordanas, visi kartu turi 840 lėktuvų (tame skaičiuje 415 Egipto, o Izraelis tik 320. Šarvuotųjų arabų pusėje yra 2700 (Egipte 1075), Izraelio 1050. Laivų pas arabus — 182 (Egipte 103), Izraelio 39. Kariuomenės arabų pusėje 414.000 (Egipte 185.000), Izraelio pusėje 275.000. Į šiuos arabų pusėje skaičius nėra įskaityti Sovietų kariai, lėktuvai ir laivai, kurie stovi arabų pusėje. Sovietų kariai ir pareigūnai Egipte aptarnauja oro gynybos įrengimus. Viso sovietininkų ten priskaitoma 14.000, iš to skaičiaus 10.000 karių. Pats Nasser pasakė, kad "Sovietai tarnauja su mūsų daliniais visur". Laikoma, kad ne mažiau tuzino sovietų jau žuvo per Izraelio puolimus. Yra žinių, kad apie 100 Sovietų lėktuvų skraidė MIG 21 J. Sovietų SA-3 raketines stotis aptarnauja 5.000 Sovietų technikų.

T. A. prenumeratos reikalu

TĖVIŠKĖS AIDU prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų šventoriuje priima p. V. Junokas. Taip ir kitų vietovių mūsų prenumeratorius, prašome prisikūsti prenumeras. Metinė prenumeratos kaina \$ 8, T. A. Garbės Prenumerata — \$ 15.

Trumpai

— Didelis savo krašto patriotas Aleksandras Dubček grįžo į Turkiją, kur jis buvo nuo sausio mėn. Čekoslovakijos ambasadoriumi, aplankyti savo sergančios senos motinos. Į tą vietą, kaip ir nesunku buvo pramatyti, nebrįs. Jis iš tų pareigų atleistas ir tarjamai bus paskirtas kitoms pareigoms. Jį atleido Kompartijos centrinis komitetas, kuriame pasireiškė dėl Dubček'o likimo tampymasis tarp nuosaikiųjų, kompartijos vado Gustavo Husako vadovaujamų ir "kremlininkų". Prahos radijas pranešė, kad prezidentas Svoboda "priėmė jo atsisąjūdinimą". Dubček'o priešinai tebereikalauja patraukti jį atsakomybėn. Dubček išmestas ir iš komunistų partijos.

— Nauji Čekoslovakijos valdovai "valo" Čekoslovakijos atstovybes užsieniuose. Daugelis atšaukia ma sugrįžti atgal. Čekoslovakijos pasiuntinys Danijai, 52 m. Anton Vasek atsisakė sugrįžti ir gauna politinio pabėgėlio teises pasilikti Danijoje. Pusė Čekoslovakijos pasiuntinybės narių Stokholme gavo įsakymą sugrįžti atgal į kraštą.

— Skaitylingiausias Vakaruose Italijos kompartijos vadas Longo pasmerkė Aleksandro Dubček'o atleidimą iš Čekoslovakijos komunistų partijos. Buvęs pulk. Zatopek, 3 aukso medalių Čekoslovakijai laimėtojas Helsinkio Olimpiadoje, kuris kritikavo Sovietų invaziją į jo kraštą, jau gruodžio mėn. buvo atleistas iš Gynybos ministerijos tarnybos. Kurį laiką jis tuščio miesto tarnyboje šiukšlį dėžes. Žmonės, pažinę jį, padėjo jam prie to nesvaraus darbo. Tada jam uždraudė dirbti ir tą darbą.

— Žinomis iš Britanijos, bijomasi naujų suėmimų žydų Sovietų Rusijoje. Tarp Sovietuose gyvenančių žydų plinta agitacija vykti į Izraelį, bet Sovietai tam priešingi. Londono žydai nurodo, kad Sovietų saugumas KGB turėjo ryšio su organizavimu pagrobti Leniną lėktuvą, kada buvo suimta 12 žydų. Vėliau jų buvo suimta dar aštuoni. Kai kurie jų ankščiau pasirašė prašymą UN Žmogaus teisių komisijai, kad būtų leista vyksti į Izraelį. Sovietai nenori leisti, nes remia arabus.

— Vakarų sluoksniai skelbia, kad Sovietų Rusijoje Stalinas grįžta į gyvenimą "stalinizacijos" formoje, kad režimas vėl griežtinamas ir dažnokai pasireiškia rašytojų, mokslininkų ir net kariškių suėmimai. Dabar Maskvoje Raudonojo aikštėje, vieton prieš 9 metus Chruščevo laikais išgabento mirusio Stalino, prie Lenino mauzoliejaus įrengtas 6 pėdų Stalino biustas.

— Prezid. Nixon imasi iniciatyvos taikai Vietname. Jis mano, kad gal dabar komunistai parodys daugiau noro svarstyti taikos galimumus. Vyksta pasitarimai ir su Pietų Vietnamo prezidentu Thieu, kaip toli būtų galima eiti, siekiant tokios taikos. Thieu visą laiką atmetė bet kokius galimumus įsileisti į vyriausybę komunistus.

— Kambodijoje kovojančių komunistų eilėse užtikinama ir kiniečių. Tailandas leidžia į jo kraštą pasitraukti kovojančius kambodžiečius, kada jie turi gėlbėtis nuo komunistų. Surasta lavonų be galvų. Komunistai nenori, kad tie lavonai būtų aptažinti.

— Australijos opozicijos ir darbių vadas Whitlam lankosi Europoje. Jis lankėsi ir Maskvoje.

— Nėseniai komun. Šiaurės Korėjos kvatav pasigrobė ir nusivėrė Pietų Korėjos laivą. Dabar Pietų korėjiečiai susirėmė su Šiaurės Korėjos šnipinėjo laivu ir jį nugalėjo. Šeši komunistų laivo įgulos vyrai išsoko iš laivo ir išplaukė į vieną salą. Bet jie buvo pastebėti, įvyko susisaujimas ir jie žuvo. Du vyrai iš pietiečių irgi žuvo.

TĖVIŠKĖS AIDAI SAVAITRAŠTIS

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 33 2355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA
Redaguoja Redakcinę Komisiją, Vyr. redaktorių kun. Pr. Vaseris. Korespondencijas ir straipsnius siųsti šiuo adresu: Tėviškes Aidai, Red., 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

Prenumeratos kaina metams 8 dol. Kituose kraštuose 9 dol. Atskiras numeris — 20 centų. Skelbimai už skilties vieną colį 1 dol. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra. Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

TĖVIŠKĖS AIDAI, 18 Henry St., Kensington, Vic. 3031

VYSKUPO PRANO BRAZIO MIRTIES METINĖS

Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje, birželio 5 d. gedulinomis pamaldomis buvo paminėtos trečiosios vyskupo Prano Brazio mirties metinės. Šv. Mišias aukėjo Vakarų Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas Deksnys. Ta proga norime priminti tą nepaprastą vyskupo Brazio meilę tėvynei ir lietuvių tautai, kuriai jis aukėjo visas jėgas ir visą savo gyvenimą. Popiežiaus Pauliaus VI-o 1965 m. paskirtas pirmuoju vakarų Europos lietuvių vyskupu jis dalyvavo paskutinėje Vatikano II-o susirinkimo sesijoje ir uoliai rūpinosi Europos lietuvių dvasiniais reikalais. Jis aplankė visas Europos kolonijas, Vokietijoje įsteigė lietuvių sielovados centrą ir organizavo reikiamus tam darbuotojus. Tačiau netikėtai mirtis sutrukdė įgyvendinti taip gausius planus. Širdies smūgio išstiktas jis mirė 1967 m. birželio 9 d., besirengdamas šv. Mišioms marijonų vienuolyno centre Romoje. Nepamirštamas tačiau yra jo pasirinktas obalsis: „Omnia omnibus — viskas visiems“, kurį jis taip uoliai vykdė, palikdamas lietuviams tikrojo ganytojo ir tėvynės mylėtojo pavyzdį. Lyg testamentas sgamba vyskupo Brazio rugėjo 8 d. Londono lietuviams pasakyti žodžiai apie tikrą tėvynės meilę. Vyskupas Pranas Brazys kalbėjo: „Kristaus Širdyje yra didelis skausmas dėl savo tėvynės, sostinės, dėl savo tautos likimo. Išganytojas, sako Evangelija, verkė žiūrėdamas į savo miestą, matydamas jo skaudžią ateitį, šitas Kristaus pavyzdys mus moko, kad ir mes turim sielotis savo tautos likimu, savo tėvynės ateitimi. Kad šitas sielojimasis, šita savo tautos meilė yra ne tik tiktai žmogiškas dalykas, bet ir šventas dalykas, kuris tilpo ir taip gražiai apsirėškė pačioje šventiausioje Išganytojo Širdyje. Ir šventas Tėvas, skirdamas naują vyskupą lietuviams Europoje, priminė jam, kad neužmirštų primint lietuviams visame pasaulyje, kad patriotizmas, savo tėvynės meilė, yra šventa, krikščioniška dorybė. Ir kad toji dorybė šiais laikais mūsų tautos nelaimės akivaizdoje išeina į pirmą vietą tarp

AUSTRALAI APIE LIETUVĄ

Australijos lietuvių bendrovė QANTAS leidžia mėnesinį žurnalą „Airways“, kuris yra platina mas ne tik tarnautojų ir keleivių tarpe, bet yra siuntinėjamas bendrovės klientams visame pasaulyje, kovo mėn. numeryje išspausdino penkiomis nuotraukomis iliustruotą straipsnį „Vilnius — geležinio Vilko miestas“, kuriame, be plačiai atspasakotos Vilniaus įkūrimo legendos, duodama ir istorinių faktų, kad Lietuva 1939 m. buvo Sovietų Rusijos pavergta, kad krašto dalis su sostine Vilnium nuo 1920 m. ligi 1939 m. buvo Lenkijos dalimi, kad daugelis Lenkijos didikų yra lietuvių kilmės. Minimai kryžiuočių ir švedų užpuolimai, Vilniaus senovinė architektūra ir dvi pilyos.

Malonu, kad šiame turistiniame žurnale tarp Indijos, Jamaikos ir kitų egzotiškų kraštų buvo prisiminta ir mūsų tėvynė Lietuva.

ERLENAS

SEKRETORIUS

— Kaip tik, Stefa, tuo reikalu ir aš buvau šį vakarą pas tave užėjęs, bet taip papuoliau, kaip niekada.

Abu nuėjo į sodelio galą.

— Aš nežinojau, Povilai, kad Mika toks velnias. Žiūrėk, nenusiileisk. Aš viską darysiu, kad tu laimėtum.

— Ne, Stefa, aš nelaimėsiu. Jis sukels visą kompartiją prieš mane, o kas mane parems?

— Aš, Povilai, aš viską padarysiu. Aš pažįstu kompartiją. Ne visi jie Mikos šalininkai. Pasakyk tik atvirai, kuo jis tave kaltina ir kokius tui įrodymus. Jis man minėjo, kad tu žydus šaudei ar komunistus.

— Čia jo naujas sugalvojimas. Ne čia yra šuva pakastas. Kai atėjo vokiečiai, jis prisitrynė prie partizanų ir buvo paskirtas kalinių tarytoju. Jis pats tardė savo draugus. Visi jie buvo sušaudyti.

— Tai čia jo darbas?

— Ne, Stefa, ne jo. Jis pats juos susivarė, pats sąrašus sudarė ir turėjo planą reikiamu laiku juos paleisti. Kartą aš buvau kalėjimo sargyboje ir sučiupau jį nešant kaliniams ginklus. Tada jis pasitraukė į mišką, o kaliniai buvo išsiųsti į apskritį, kur, berods visus ir sušaudė. Šios istorijos aš niekam iki šiol nesakiau ir tik šiandien apie tai praveriu lūpas. Visą laiką buvome draugai ir aš jį vis girdydavau.

Kartą jis paprašė manęs paskolos ir aš nedaviau. Taip ir užsiuto. Jam dėl to visą laiką buvo nerami širdis, bet niekada neužsimindavo. Matyt kas nors užlipo ant mazolio.

— Tai čia jo darbas?

— Ne, Stefa, ne jo. Jis pats juos susivarė, pats sąrašus sudarė ir turėjo planą reikiamu laiku juos paleisti. Kartą aš buvau kalėjimo sargyboje ir sučiupau jį nešant kaliniams ginklus. Tada jis pasitraukė į mišką, o kaliniai buvo išsiųsti į apskritį, kur, berods visus ir sušaudė. Šios istorijos aš niekam iki šiol nesakiau ir tik šiandien apie tai praveriu lūpas. Visą laiką buvome draugai ir aš jį vis girdydavau.

Kartą jis paprašė manęs paskolos ir aš nedaviau. Taip ir užsiuto. Jam dėl to visą laiką buvo nerami širdis, bet niekada neužsimindavo. Matyt kas nors užlipo ant mazolio.

— Aš jam šį vakarą priminiau, kad jis savo draugus areštavo. Jis tuoj šoko, kad čia tavo kalbos. Aš nurodžiau, kad taip šneka tos našlės moterys, kurių vyrai sušaudyti. Ten iš tikrųjų aš ir girdėjau.

Kažkas subraškėjo prie namo. Povilas atpažino milicininko balsą. Abu tykliai atsikėlė nuo suolo ir išslinko į gretimą sodybą. Stefa paspaudė jam ranką ir nuskubėjo namo. Povilas nuėjo pas savo draugą Joną. Papasakojo jam paskutinį atsitikimą.

— Matai, Povilai, jau tave sodins į kalėjimą. Šį vakarą neik namo. Tu dirbi prie telefono stovybos, tai ryt išvažiuok kur nors toliau į darbą. Nuvažiuok tiesiog į rajoną ir ten sukombinuosi kokią kelionę. Tuo laiku gal sugalvosime, ką čia daryti, o gal ir tas įkarštis praeis. Aš po valandėlės nueisiu pas tavo tėvus pažūrėti, kas ten buvo.

— O gal rasi milicininkus dar sėdint?

— Nieko, dar ne vėlu. Pasimsiu bonką ir sakysiu, kad atėjau pas tave. Tu tuo tarpu padabok, kad jie čia neužeitų. Bet nemanau, kad dabar jau taip jie nirsų.

Jonas išėjo. Rado atsikėlusius ir susirūpinusius tėvus. Jie papasakojo, kad milicininkai įėjo į Povelio ir žadėjo ryt ateiti. Tėvai klausinėjo, kam jis reikalingas, bet milicininkai nieko nepaaiškino.

Jonas greit sugrįžo.

— Teisybė, Povilai, milicininkai buvo, bet išėjo ir žadėjo ryt ateiti. Dalykas aiškus. Tu turi keliom dienom pradinginti. Aš nueisiu tuo

Paruoštas ir pasiūstas memorandumas prezidentui Nixonui dėl Europos saugumo konferencijos, su Liet. Dipl. Sefo min. St. Lozoraičio ir VLIKo pirmininko dr. J. K. Valiūno parašais, galutinai sutvarkytas Madrido radijo lietuvių kalba transliacijų reikalas, nuo birželio 1 d. ten nuvykus kun. A. Tamošaičiui iš Čikagos, paruoštas, atspausdintas ir išsiuntinėtus Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovų atsišaukimas (vien anglų kalba) po atspausdinta 6.000 egz.), pasiūstas protesto pareiškimai Jungt. Tautų Gen. sekretoriui ir UNESCO pirmininkui dėl Lehino minėjimų, išleista 300 egz. leidinio „1969 m. VLIKo Seimas“, suruoštas Politinis jaunimo seminaras Čikagoje, galutinai išsiaiškinta ir susitarta su prof. dr. Br. Kaslu dėl suredavigavimo Nacių-Komunistų sąmokslų prieš Lietuvą dokumentų rinkinio, pasirašyta sutartis dėl parados knygos apie nacių ir komunistų genocidą Lietuvoje, susitarta su dr. V. Srugiene dėl parados Lietuvos Steigiamojo Seimo, suakties proga, leidinio, pasiūstas prezidentui Nixonui raštas dėl

jo pagalbos Kambodijai. Per talyvavo Parlamentarų konferenciją Monako. Tarybos pirm. Br. Bieliukas informavo, kad jis dalyvavęs visuose Valdybos posėdžiuose, kurie vyko kas savaitę, rečiausiai — kas dvi. Paskutinį kartą jis buvęs Tarybos pirmininku prieš pustrėčių metų. Per tą laiką yra įvykę dideli pasikeitimai VLIKo apimtyje: VLIKo Valdyba šiandien turi daug daugiau darbų. Todėl VLIKui reikalingos daug didesnės lėšos ir gausesnės vykdomasis personalas. Valdybos narys Finansų reikalams inž. J. Valaitis glaudžiai bendradarbiauja su Tautos Fondo Valdyba, kuri sudaro gerą darbo grupę ir turi daug planų. Art-

mausiu laiku jie kreipsis į lietuvių visuomenę. Tarybos pirmininkas tikisi, kad į jį kreipimasi lietuvių atsilieps gausiai savo finansine parama VLIKui.

Abiejų pranešimai susilaukė posėdžio dalyvių gausių paklausimų. Visi dalyvavo diskusijose, reikalavus svarstymuose. Numatyti kiti reikalai teko atidėti kitam Tarybos posėdžiui. Taryba vieningai nutarė pasveikinti ir nuosirdžiai padėkoti Valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnui už labai svarbų jo laimėjimą — gavimą „Veritas“ stoties radijo transliacijų Sibiro lietuviams.

(Elia)

V. MYKOLAITIS — PUTINAS

V. Mykoliaičio — Putino vardu Lietuvoje eina visa eilė eilėraščių, kurie perrašinėjami ranka. Šiuo vardu eina ir visa Marijos litanija, kurią čia spausdiname. Ar ji tikrai parašyta Putino — nežinome..

DIEVO AVINĖLI.

O Avinėli šventas ir nekaltas,
Atpirkęs žemės gimines visas,
Ant Kryžiaus medžio baisiojo iškeltas,
Tu amžiais skelbi dievišką tiesą.

Savo Krauju nuplovęs mūsų gėdą,
Mus padarei Auksčiausiojo vaikais.
Tau vieną giesmę mūsų širdys gieda,
Tu būk pagarbintas visais laikais.

Tu vertas imti gyrių ir galybę,
Garbės šlovės dėkojimo aukas,
Ir mylinčių širdžių ištikimybę
Per savo Motinos tyras rankas.

O išklausyk prašančių maldas,
Leisk Tau šventai tarnauti visados!

DIEVO AVINĖLI.

Kas pasilėps nuo Avinėlio veido,
Kas Jo rūstybę permaldaut galės?
Tiek kartų Jis mums nuodėmės atleido!
Kiek kartų dar kaltų pasigailės?...

Išgelbėk mus, o Dieviškasis Kraujel
Pasilėp mus, Jėzau, savo žaizdosel
Juk silpname malonė viešpatauja,
Sustiprink savo valdžią širdyse!

Tu naikini kaltes vsos žmonijos
Per amžius trykščiančią širdies versmę.
Mes Tavo broliai, mes vaikai Marijos, —
Pasigailėki mūsų, neatmeski!..

Pasigailėki mūsų, nes žinai,
Kad trokštame Tavo būti amžinai.

tarpu pas tuos milicininkus ir juos gerai pavaišinsiu. Aš turiu tokių kooperatyvo reikalų, kad reikia mums išsiaiškinti. Užgėrę jie neįskentės ir užsimins apie tavo reikalus. Ką galėsiu, aš padarysiu.

Stefa pabėgo ir atsigulė. Dar nebuvo užmigęs, kai kažkas pradėjo baladoti langą:

— Draugė Stefa, milicijoje neveikia telefonas. Ar nepamiršai pašte į jį įjungti?

— Duokit man ramybės, viskas įjungta. Jei neveikia, šaukit mechaniką.

— Būk maloni, Stefute, pašte patikrinti.

— Dikkit miegoti ir bus ramu.

— Draugė, nesididžiuk, mes einame pareigas ir prašau tuoj kelti.

— Koks jūs perkūnas čia atnešė.

Stefa pikta atsikėlė. Užsimetė patlą, pasiėmė pašto raktus ir pravėrė duris. Milicininkai nusijuokė ir ėmė teisintis, kad jie norėjo tik pajuokauti. Stefa užtrenkė duris ir atsigulė.

Abu nusvyravo gatvę. Vienas kitą kaltino, kad nespėjo įeiti į vidų. Abu galiausiai sutarė pranešti viršininkui, kad Povilo čia nerado.

— O gal jis bėgas ir gulėjo pas ją?

— Nemanau. Ji nebūtų buvusi tokia drąsi.

Ryte Stefa skambina iš pašto kompartijos sekretoriui:

— Drauge Mika, tvarkyk savo miliciją. Vidurnaktį jie pas mane atėjo, išbudino, sako, telefonas neįjungtas. Niekada to nėra atsitikę ir ši kartą netikėčiau. Jie pareikalavo mane keltis ir eiti į paštą patikrinti. Kai atsikėliau, sako, jie pajuokauti norėjo. Milicija šitokių juokų nedaro.

— Stefa, tu pasidarei per pikta. Kas čia tokio, kad vyrai sumanė pajuokauti.

— Juokas savo vietoje, o darbas ir tvarka savo vietoje. Nejuokas yra vidurnaktį kelti žmones iš miego. Ar aš kokia nusikaltėle, kad mili-

cija mane vaikytų.

— Stefa, nepyk, o vyro negausi.

— Ne apie vyrą aš kalbu, o apie tvarką. Prašau įspėti milicininkus, kad šitokių juokų nekurstų.

— O kodėl aš negaliu pasiųsti milicininkus ir tavo popierius patikrinti. Nuo manęs, vaikai, priklausai. Aš patikėjau ir tave pašte pasodinai, o dabar ji šoka, kaip ožka.

— Visi liaudies žmonės lygūs. Nesvarbu, kad tu kompartijos sekretorius, bet galima ir tavo popierius patikrinti. Aš turiu lygų balsą komitete, kaip ir tu.

— Gerai, Stefa, aš atsiųsiu ryt naktį tuos pačius milicininkus, kad tave atvestų atvėsinti. Man aišku, kad tu tą išdaviką Povilą įsimylėjai.

— Gerai, pakalbėsime ir apie Povilą ir apie tave. Ne meilė man rūpi, bet teisybė.

Sekretorius padėjo ragelį kažkaip neramus. Jis žinojo, kad vykdomajame komitete Stefa turi pasitikėjimą. Ji turi drąsų liežuvių, kurio ir vyrai išsigaista. Jeigu jau įvyktų komitete susikirtimas, tai kažkaip išieitų. Vis nemalonu, kad pradėtų komitetas jo asmeninius dalykus kędinti. Jei iš Povilo ji visko ir nežino, tai dabar gali sužinoti. Būtinai Povilą reikalinga jau dabar izoliuoti. Paėmė telefoną skambinti milicijai, bet atsiminė, kad Stefa prie telefono. Padėjo. Čia netoli per gatvę pats nuėjo. Du milicininkai buvo išvykę į kolchozą surinkti žinių. Tik vienas likęs budintis.

— Kaip, drauge, su Povilu, buvute pas jį šįryt?

— Ne, nebuvo. Jis kur tai vakar išvyko ir tikriausiai šiandien dar nėra grįžęs.

— Jūs liurbiai. Ne išvyko, bet pabėgo. Dabokit jį kas valandą. Dabokite taip pat Stefą, kad ji nesutiktų su Povilu, ji kažkokių vėlnių pri-

KATALIKŲ KAME GYVENIME

— Vatikanas: Popiežius Paulius VI-sis sekmadienį, Viešpaties Angelas maldos metu iš savo darbo kambario lango pasveikino tūkstančius maldininkų iš viso pasaulio kraštų susirinkusius šv. Petro aikštėje. Maldininkų tarpe didžiausią grupę sudarė apie 15.000 Jugoslavijos maldininkų, atvykusių į šv. Taveilę ir jo trijų draugų kanonizacijos iškilmes. Paulius VI iš naujo iškėlė šventųjų kankinių paliktą didžiausios ištikimybės tikėjimui ir Apaštalo Sostui pavyzdį ir ragino visus juos sekti. Būti krikščioniu — pareiškė Popiežius — nėra lengva ir patogiu. Krikščionybė reikalauja net labiau negu savo gyvybę vertinti dvasines gėrybes — tikėjimą. Visa krikščionybės istorija tai patvirtina ne tik senaisiais amžiais, bet ir dabar. Tikėjimo kankinių pavyzdys teuzdega visus eiti jų pėdomis.

— Helsinkis: Suomijos Krikščionių Vienybės jaunimo organizacija pradėjo akciją suvienodinti visus „Tėve mūsų“ maldos vertimus į suomių kalbą. Iki šiol Suomijoje yra vartojami trys skirtingi „Tėve mūsų“ maldos vertimai, būtent, katalikų, ortodoksų ir protestantų. Tikimasi greitu laiku pasiekti bendro susitarimo ir visiems krikščionims priimtino vieno „Tėve mūsų“ maldos vertimo.

— Varšuva: Kaip praneša Lenkijos katalikų informacijos centras, šiuo metu Lenkijoje yra leidžiami 57 įvairūs katalikiški laikraščiai bei žurnalai per 1 mil. bendru tiražu. Be to atskirai yra leidžiami įvairių vyskupijų, katalikų organizacijų bei bažnytinių institucijų biuleteniai ir informaciniai lapeliai bei nemaža katalikiškos mokslinės literatūros, kurios leidimu rūpinasi Lenkijos katalikų universitetas Liubline.

— Ženeva: Pasaulio liuteronų Federacija, kuri apima 75 milijonus tikinčiųjų krikščionių, liepos 14-24 dienomis Ženevoje rengia visuotinę suvažiavimą, kuris aščiau buvo numatytas rengti Porto Alegre mieste Brazilijoje. Suvažiavime bus nagrinėjamas taip pat ir visų krikščionių vienybės klausimas.

AR NESI KARTAIS SKOLINGAS UŽ „TĖVIŠKĖS AIDŲ“ PRENUMERATĄ?

sirijus. Kai grįš draugai, tuoj atsiųsk pas mane. Ir skubiai.

Sekretorius išėjo. Jis vis galvojo, ką su ta Stefa daryti. Komitete ji tikrai pradės prieš jį blauioti, o ką žinai, kokių dalykų ji bus prisirinkusi. Tas Povilo klausimas dar nieko, bet ji gali būti nuklausiusi telefonu ne vieną pasikalbėjimą. Perkratė jis visus pasikalbėjimus ir rado, kad ji gali žinoti jo nuomonę apie visus vykdomojo komiteto narius. Jei tą nuomonę komiteto nariams ir perduoda, tai ne koks gali būti jo rezultatas. „Ot rupuzė, pakink mane, — save keikė sekretorius. — Dar ją į komitetą pasikviečiau. O ji žino, tikrai žino, kodėl aš Antaną į Sibirą išsiunčiau.“

Sekretorius nuėjo pas savo ištikimiausią vykdomojo komiteto narį, kuris čia dirbo įstaigoje raštvedžiu.

— Drauge, einam pasikalbėti, — nusivedė jį sekretorius į visai nusišalų kambariuką. Čia spintelėje jis laikydavo buteliuką degtinės. Išsiėmė, įpylė po stiklinę, pats pirmas užvertė ir garsiai takstelėjęs į stalą pradėjo:

— Sugadino gyvatės mano nuotaiką. Gal dabar bus lengviau. Išgerk, drauge, visą, o turiu rimtų kalbų.

Stasys dar kiek šliurptelėjo ir vėl žiūrėjo į sekretorių. Šis abiem rankom pasirėmė ant staliuko, ištempė į Stasį galvą ir pradėjo:

— Kaip tu galvoji apie Stefą? Patikima ji ar ne?

— Mika, čia nėra ko klausyti. Juk ji tavo simpatija.

— Čia ne tas reikalas. Aš klausiu ar ji ištikima komunistė?

— Ji ištikimesnė už tave!

— Ką, tu juokies iš manęs. Aš noriu pakalbėti visai rimtai ir be jokių juokų. Pasakyk savo nuomonę apie Stefą.

(Bus daugiau)

IŠ SIBIRO IŠTRUKĘS ESTAS

LIETUVIAI, UKRAINIEČIAI, GUDAI PASAKOJA APIE SOVIETŲ TERORĄ

Sovietų pavergtų tautų atstovai Chicagoje, Congress viešbuty, turėjo spaudos konferenciją, ryšium 100 metų sukaktim nuo Lenino gimimo.

Buvo priminta, kokią priespaudą pasauliui atnešė leninistai — komunistai.

Eilė kalbėtojų

Liet. gen. konsulas dr. P. Daužvardis priminė, kad Leninas skelbė tautoms laisvę, bet tai buvo tik žodžiai: tikrumoje Sovietai jėga, prievarta okupavo eilę kraštų, jų tarpe ir Lietuvą. Bolševikai apie 300.000 lietuvių deportavo; iš jų apie pusę žuvo.

Vysk. V. Brizgys spaudai pareiškė, kad jis pats buvo liudininkas, kaip bolševikai iš Lietuvos tik per vieną savaitę išvežė 34.000 žmonių, jų tarpe daug moterų ir vaikų. Lietuva turėjo eilę mažųjų Katynų: rasta šimtai nužudytų Pravienskių, Rainių miške ir kitur. Priminė lietuvių kunigų memorandumą Kosyginui, kuriuo buvo protestuojama, kad laužoma net pačių Sovietų konstitucija, persekiojant religiją.

Rašytoja Bernadine Bailey apgailestavo, kad amerikiečiai nežino, kas darosi okupuotose kraštuose. Pasisakė, kad surinkusi medžiagos, parašė knygą: "Captives Nations Our First Line of Defence", kuri išleista 1969. Tai simpatija pavergtiems ir perspėjimas amerikiečiams.

Ulanas Celewycz, pirmininkė ukrainiečių moterų sąjungos, siekiančios laisvės Ukrainai, pareiškė protestą prieš UNESCO rezoliuciją, raginančią organizuoti Lenino garbei simpoziumą. Leni-

nas buvo organizatorius kruvinos slaptosios policijos. Komunistai kankina ne vien pavergtų tautų žmones, bet ir nelaisvėn Vietnamie paimtus amerikiečius, su kuriais negali susisiekti nei jų žmonos, nei tėvai. Gausu masinių kapų bolševikų nužudytųjų Ukrainoje, Pabaltij, Guatemaloje, Alžirijoje, Kongoje, Vietname.

Lenino laikais buvo nužudytas metropolitas Lipkiwsky su 26 vyskupais. Komunistai net dabar nuodija ukrainiečių patriotas, kalėjimuose į jų maistą įmaišydami nuodus. Komunistai agituoja vaikus prieš tėvus. Dėl to mes norime laisvojo pasaulio dėmesį atkreipti į tas neteisybes.

8 metus kalintas estų studentas. Estas studentas Olaf Tammarik, aštuonerius metus kankintas Sovietų kalėjimuose ir vergų darbo lageriuose, priminė, kad per pasakutinius keletą metų Sovietuose atidaryta 53 nauji vergų darbo lageriai.

Jis papasakojo, kaip areštuotas jis per pusantrų metų buvo tardomas ir kankinamas. Nuteistas 10 m. kalėti. Išvežant jį Azijon Sovietų pareigūnas pasakė — eisi į šalčius ir ten mirsi. Su 2.000 estų jis buvo nugabentas į stovyklą netoli Novosibirsko. Ten turėjo statyti kelius ir barakus. Pirmą žiemą nuo bado, išvergimo mirė 200 žmonių. "Mes valgėme žolę". Lavonai buvo suverčiami į neatžymėtus masinius kapus — pasakojo jis.

"Aš praradau beveik visus dantis dėl stokos vitaminų ir maisto. Aš paskutinius dvejus metus buvau alkanuose Kazakstano lage-

riuose. Nakčia, šaltyje, gyvulinio se vagonuose mus vežė 18 dienų. Nušalę šanariai buvo gangrenuojami. Darbo lageryje mes kojomis mynėme molį, kaip prieš 2.000 metų Egipte, ir gaminome plytas, tai aukščiausia vergijos rūšis. Kai kurie tyčia bėgo į spygliuotų vielų tvorą, kad nušautų juos sargybniekai ir užbaigtų kančias," — pasakojo estas.

Vergų stovyklose buvo visų tautų žmonių. Amerikoj Darbo federacija, pasinaudodama žiniomis, atnešomais 14.000 buvusių Sovietų kalinių, sustatė darbo vergų stovyklų žemėlapi. Jose yra milijonai žmonių. Žemėlapis buvo išstatytas spaudos atstovams. Žvaigždutėmis, žymintomis vergų darbo stovyklas, nusagstyta visa Rusija. Nuo komunistų rankos žuvo per 67 mil. žmonių. Darbo vergų stovyklų teroro sužlugyt komunistų režimas. Pasi- naudojant bendru skaičiumi gyventojų Sovietų Sąjungoje ir skaičiumi, kurie balsuoja rinkimuose, žinant, kad kalinamieji negali balsuoti, apskaičiuojama, jog dabar yra 4 mil. žmonių Sovietų kalėjimuose ir darbo vergų stovyklose. Tai nusikaltimas prieš žmoniją, atneštas Lenino.

ŽMOGUS IR VANDUO

P. INDREIKA

Kasdieniniame gyvenime su vandeniu esame taip apsipratę, kad jam neskiriame jokio dėmesio, o yra kraštų, kur jį daugiau brangina, negu vynu. Šiandien negalima įsivaizduoti jokios pramonės šakos, kuri galėtų išsiversti be vandens. Jo gauname iš natūralių šaltinių ir kritulių — lietaus, sniego ir kt. Didelių miestų vandeniui apūpinimas sudaro nemažą galvą. Daroma bandymų gauti gėlą vandenį iš sūrusių jūrų vandens atominų reaktorių pagalba, bet praktiškas panaudojimas — dar ateities reikalas. Vanduo naudojamas net atominiai bombai gaminti — tai sunkusis vanduo, ir jis turi skirtingas chemines savybes ir gyviesiems organizmams yra nuodingas.

Vandens simbolika ir reikšmė. Švėstas vanduo katalikų liturgijoje yra vienas iš sakramentų. Jo vartojimas jau žinomas iš Senojo Testamento, kada Mozė išsėmė sumaišyti vandenį su aukos už nuodėmės pelenais ir apliauti visą, kas legaliai sutepama. Jeruzalėje Silos tvenkinys tarnavo žydų kulto reikalams, o liudyje vyravo gražas padavimas, kad angelui sudrumstus Silos tvenkinio vandenį ir pirmąjam ligoniui į jį įžengus, jis tuojau pasveik. Katalikų bažnyčiose prieš Velykas vanduo šventinamas įlašinant krizmos aliejaus ar įmaišant druskos, kaip negedimo simbolio, primenant faktą, kad pranašas Elizejus druska pataisė sugedusį Jeriko vandenį.

Gyvybės palaikyme vanduo užima svarbią rolę: be maisto žmogus gali išlikti net kelias savaites, bet be vandens tegali išgyventi tik keletą dienų. Praradus 10-15 procentų vandens dauguma gyvių žūsta. Neveltui nurodoma, kad visa žmonijos vystimosi istorija ir civilizacija yra tampriai surišta su šviežio vandens telkiniais ir šaltiniais — su Mezopotamijos kaip Tigro ir Eufrato upių baseiniais. Šiandieniniai didieji miestai, kaip New Yorkas, Chicago, Tokio, Londonas ar net mišiškieji Kaunas ir Vilnius, užaugo ant upių krantų ar jų susibėgimuose. Senovės bajorai statė pilis prie upių, kariniai sumetimais ar dėl lengvesnio maitinimo. Pirmosios pramonės žmonės taip pat čia išdygo, nes upių vanduo teikė natūralinę jėgą,

Esame girdėję, jog Vatikano ir kituose Italijos archyvuose yra sukaupta daug rankraščių dokumentų, liečiančių Lietuvos istoriją nuo karaliaus Mindaugo iki paskutinių laikų. Jie mum mažai žinomi arba ir visai nežinomi. Atėjo laikas juos išrinkti ir išleisti viešumon spausdintų knygų pavidalu, kad jie ten nebaigtų trūnyti arba nežūtų kokių nors kitų būdu.

Šį uždavinį turi ir kitos tautos: vokiečiai, lenkai, prancūzai, ukrainiečiai, latviai. Bet jie jau yra išleidę arba įpusėję leisti istorinių šaltinių dokumentacinę medžiagą. Vokiečiai turi išleidę jau per 100 tomų, lenkai — apie 50, ukrainiečiai katalikai — per 50, latviai — keletą tomų. O lietuviai iki šiol dar nėra išleidę nė vieno šaltinių tomo (pirmas tomas baigiamas spausdinti).

Gal Lietuvai liečiančių dokumentų nėra tiek daug, kiek liečiančių kitas tautas? Priešingai, Lietuvos istorijos šaltinių dokumentacijos yra daugiau negu latvių ir ne mažiau už ukrainiečių. Tai gal lietuviai neturi prityrusių mokslininkų archyvuose esančiai medžiagai surasti ir jai išskaityti? Tiesa, kad senų rankraščių rašymo būdas, jų stilius, išblukęs ar ištrupėjęs popierius sudaro daug sunkumų jiems suprasti. Tam

sukdamas mašinų ratas. Vanduo žmonijai teikia palaimą, bet neretai atneša ir nelaimių, net bibliinių tvanų, išnaikindamas viską, kas tik jo bangoms pasiekia.

Visai natūralu, kad žmogus buvo nustebintas demoniškos vandens galybės, kurią tik antgamtinės jėgos gali sutramdyti ir suvaldyti. Todėl nenuostabu, kad kai kurios upės tapo šventosiomis, kaip Ganges Indijoje ar Nilas Egipte. Neveltui anais laikais romėnų rašytojas Horacijus šaukė: —Tiberi, tėve Tiberi, tavimi romėnai didžiuojasi ir maldauja, nes tu esi romėnų gyvenimas ir galybė, laiduojas gyvenimo dieną!

Padavimai ir tyrinėjimai

Apie vandenį žmonės yra sukūrę daug gražių padavimų ir legendų. Kas nežino mišiškių Jūratės ir Kastyčio? Mokslui plečiantis, šie visi gražūs padavimai išnyksta iš žmonių lūpų, tik jų aprašai besutinkami knygose. Paslaptį jūrų gelmių viešpatija iki pat mūsų dienų žmogui dar neprieinama, nes žmogus savo plačiuose turulabai nedidelę oro atsargą, kuri neleidžia ilgiau pabūti pasinėrus po vandeniu.

Jaunimo

Sekmadienį, birželio 21 d. Lidcombės katalikų bažnyčioje lietuviai rinkosi savo Misioms. Iš karto matėsi, kad tai nebus paprastos pamaldos, ant vargonų kraustėsi Sydnejaus lietuvių jaunimo orkestras su akordeonais, būgnais, gitarom, triubom, lyg po vakaryščių šokių vakaro.

Kun. P. Butkui einant prie altoriaus, pasigirdo būgnas ir taip sugrįžė, kad daugumai maldininkų, sukantis į vargonus, net sprandai braskėjo. Nutilus būgnų garsams ir vėl galvos sukosi, girdint gražų mergaičių duetą, pritariant gitarai. Naujos melodijos ir žodžiai, kurie tikty į salei. Pakylėjimo metu vėl staigmena, užgroja trimitas, ramiu gražiu skambėjimu, kelia susikauptimą.

Pamokslas pritaikintas jaunimo dienai, paliečiant madas ir elgesį. Patarė tų madų nesibaityti ir per daug jų nesivaikyti, nes mados dažnai keičiasi. Šv. Mišiu pabai-gime orkestras išlydi žmones su maršu, o gal daugiau su valsu. Daugumos veiduose matyti šypsena, kai kurių nusistebėjimas, vie ni kitiems aiškina kas buvo įdomu. Jaunimo šia proga matėsi daugiau, kaip visuomet ir, atrodė,

Lietuvos istorijos šaltiniai

Kun. Dr. P. Celiešius

tiksliu reikalingas specialus pasirušimas ir, be to, sugebėjimas juos atrasti ir išskaityti. Vis dėlto keletą tokių specialistų turi me. Mokslininkų tarpe jie žinomi ne tik Romoje, bet ir kitur. Būtent šv. Gregorijaus universiteto profesorius kun. Paulius Rabi-kauskas, S. J., prel. dr. Paulius Jatulis, kun. Rapolas Krasauskas, kun. dr. Juozas Vaišnora, MIC. Savo patarimais jiems daug padeda žinomas mūsų istorikas Bonnos universiteto profesorius Zeno-nas Ivinskis.

Dėl savo sugebėjimo skaityti senus rankraštinis dokumentus kun. P. Rabi-kauskas yra pakviestas Gregorijaus universitete dėstyti atitinkamo kurso, o prel. P. Jatulis — ukrainiečių katalikų pakviestas redaguoti jų tautos istorijos šaltinių, kurių suradavimui jau aštuonis tomus ir dar turi medžiagos kitiem keturiem, baigiamiem ruošti.

Prel. P. Jatulis, rinkdamas medžiagą Ukrainos istorijai, kartu surinko nemažą medžiagos ir Lietuvos istorijai, nes tos dvi tautos savo istoriniais šaltiniais yra tampa susijusios. Daug tos rūšies dokumentų yra jo jau nurašyta, o dafis — mikrofilmuose. Jau nurašyta beveik visa bažny-tinių procesų dokumentacija, kurios bus trys tomai, ir Medininkų (Žemaičių) vyskupijos istorinė dokumentacija — du tomai. Toliau eis Vilniaus ir Vygrų (Sei-nų) ir apskritai Lietuvai liečianti dokumentacija, kurios jau nemažą surinkta ar nufilmuota. Reikės dar gerokai ją papildyti, išskaityti ir nurašyti. Iš to vėl susidarys eilė tomų. Kaip matome, tik bendros Lietuvos istorijos šaltinių medžiagos susidarys per dešimt tomų. Pridėkime dar specialių sričių istorijos dokumentinę medžiagą, pavyzdžiui, Lietuvos vyskupų reliacijų du toms, Vilniaus universiteto (Jėzuitų akademijos) keletą tomų, jėzuitų ir pranciškonų vienuolių istorijos po keletą tomų, kitų Lietuvoje veikusių vienuolių istorijos keletą tomų, šiluvos bažnyčios istorijos dokumentaciją, kurią paruošė prof. kun. St. Yla, ir pan.

Be P. Jatulio, dirba ir kiti istorikai. Minėtasis P. Rabi-kauskas redaguoja Lietuvos vyskupų reliaciją, kurių pirmasis tomas baigiamas spausdinti. Jis turi taip pat ir antrąjį reliacijų tomo surinktą ir pastabomis atžymėtą medžiagą. Be to, turi daug medžiagos iš Vilniaus jėzuitų akademijos ir jėzuitų vienuolių veiklos Lietuvoje. Tik gaila, kad užimtas tiesioginių profesoriavimo darbu universitete, jis nedaug laiko tegali skirti minėtos aka-

demijos ir jėzuitų vienuolijos istorijos leidiniam redaguoti.

Pranciškonų vienuolijos Lietuvoje istoriją suredaguoti sutiko kun. dr. V. Gidžiūnas, O. F. M. Kaip toli tame darbe jis yra pažengęs — nesiskardena.

Prie Vilniaus jėzuitų akademijos universiteto istorijos, be P. Rabi-kausko, dirba dar prel. dr. Jonas Bičiūnas. Kuris iš jų pirmiau ir tiksliau tą darbą atliks, sunku numatyti. Galima bus pasirinkti tą redakciją, kuri bus tiksliau ir moksliskiau atlikta.

Vyskupo M. Giedraičio lietuviškai monografijai medžiagą turi surinkęs prof. Z. Ivinskis. Tik tiesioginės jo profesoriavimo pareigos trukdo tos monografijos redagavimo paspartinimą.

Kardinolo Jurgio Radvilos lietuviškai monografijai apšiai medžiagos turi surinkęs prel. P. Jatulis. Tačiau jos galutiniam suredagavimui trūksta laiko, o jos išleidimui — pinigų.

MARGUMYNAI

SANTUOKA

JAPONIŠKAI

Kiekvienas kraštas turi savo originalių ypatumų. Išskyrus Japoniją, būtų sunku rasti kitą tokią kraštą, kur ministerio pirmininko žmona žurnalistams pasakotų savo vedybinio gyvenimo intymias smulkmenas. Ponia Sato atvirai prisipažino, kad per visą savo vedybinio gyvenimo laiką buvo neišro mušama, o vyras jai buvo neiš tikimas su daugeliu geišų. Visa tai buvo patalpinta japoniškame žurnale. Kai mums atrodė, kad tai Japonijoje nebuvo sensacija, kur vyrai muša žmonas, su geišomis linksmis. Ponia Sato ištekėjusi jau prieš 40 metų. Jie abu yra artimi giminės ir vienas kitam tėvų buvo pažadėti iš mažens ir jų tarpe niekada nebuvo jokio romanso. Į klausimą ar ji kada mylėjo savo vyrą, tai ji atsakius, kad jų tarpe meilės niekada nebuvo. Vyras namuose būdavo retai ir savo džiaugsmams ar skausmams su ja nesidalavo. Jei kada ir būdavo namie, tai sėdėdavo savo kambaryje ir lošdavo vienas pat kortomis. Ponia Sato pabrėžė, kad jos santuoka yra tipiškas japoniškos santuokos pavyzdys. Tačiau naujos kartos gyvenimą žiūri jau kitaip. Jos pačios vyresnysis sūnus visuomet tėvą smerkė ir kartą, pamatęs jį gatvėje su geiša, vos susilaikė nemetęs į jį akmeniu. Dabar jau ir Japonijoje, pradendant imperatoriaus rūmams, santuokos kuriamos iš meilės, o ne pagal tėvų norą.

Paruošė V. Gražulis

DIRBTINĖ MĖSA

Mokslininkai apsaikčiavo, jog vienas žmogus per 70 metų suvalgo 10.000 svarų mėsos, išgeria 15.000 kvortų pieno, nekalbant apie kitus patiekalus. O kiek suvalgo milijardas žmonių? Žmonija daugėja dideliu tempu, jog reikia surasti kitų mitybos priemonių bado šmėklai atstumti. Ieškojimai toje srityje jau yra padarę žymią pažangą. Tarptautinis biologinių mokslų sąjunga pirmą kartą išleido knygą "Revolucija" paruošė mūsų universalaus Algis Plūkas ir jaunimas gražiai išspildė. Pasirodė, kad tas orkestras tinka "ir prie tancijos ir prie rožančių", bet gal palikti bažnyčiai, kas bažnyčios ir šokių salei, kas šokių salei.

Ed. Lašaitis

KIEK YRA KRIKŠČIONIŲ PASAULYJE

Pagal paskutinius statistikos duomenis vien tik katalikų pasaulyje priskaitoma beveik 614 milijonų. Protestantų priskaitoma apie 272 milijonus, ortodoksų — 142,5 milijono. Kitų (nekrėščionių) tikybų yra 2,292 milijonai, iš kurių 509 milijonai musulmonų, 444 milijonai hindusų, beveik 14 milijonų žydų ir 1326 milijonai įvairių kitų tikybų, kaip budistai, animistai, šintoistai ir kt.

Lietuviai pasaulyje

— JAV-se sudaryta speciali redakcinė komisija Monografijai apie Žemaičių vyskupą Vincentą Borisevičių išleisti. Monografijos leidimą finansuoja vienas mecenatas. Redakcinė komisija laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje pasikelbė atsišaukima, kviesdama visus lietuvius, turinčius žinių ypačiai apie paskutinius vyskupo Borisevičiaus gyvenimo metus, pranešti redakcijai. Kaip žinoma Telsių vyskupas Vincentas Borisevičius, 1944 m. mirus vyskupui Staugaičiui, perėmė valdyti Telsių vyskupiją. Už ištikimybę ganytojo pareigoms vyskupas Borisevičius 1946 m. pradžioje buvo suimtas ir mirė kankinio mirtimi sovietų kalėjime.

— Iš Šveicarijos pranešama, kad gegužės 22 d. Zueriche mirė buvęs Vytauto Didžiojo Lietuvos universiteto Kaune profesorius ir Botanikos sodo Kaune kūrėjas bei vedėjas dr. Konstantinas Regelis. Velionis buvo gimęs 1890 m. Petrapijje, bet visą laiką dirbo nepriklausomoje Lietuvoje. Antrojo pasaulinio karo metu pasitraukė į Šveicariją, kur tęsė savo mokslinius darbus, bei botanikos tyrimus. Prof. Regelis buvo garsus parrašęs daugelį studijų apie Lietuvos augmeniją ir daug kartų atstovavo Lietuvai tarptautiniuose botanikų suvažiavimuose.

— Birželio 7 d. Mundelein kunigų seminarijoje JAV-se 35 klierikai buvo pašventinti dijakonais. Jų tarpe dijakonato šventimus gavo Amerikos lietuvis Jurgis Rimantas Šarauskas, gimęs 1945 m. Vakarų Vokietijoje lietuvių tremtinių šeimoje. Dijakonas Jurgis Šarauskas kunigystės šventimus gaus ateinančių rudenį ir rengiasi dirbti Amerikos lietuvių sielovadoje, nes gerai moka lietuvių kalbą.

— Birželio 14 d. iš Clevelando areodrom JAV-se į Medelin miestą Kolumbijoje išskrido Cleveland lietuvių ansamblis "Grandinėle" (64 asmenys) koncertinei kelionei Pietų Amerikos lietuvių bendruomenėse. Sovietų ambasada Kolumbijoje darė žygių sukludyti šią kelionę, tačiau įsiterpus Amerikos ambasada, kliūtys buvo nugaltos. Kartu su "Grandinėle" ansambliu į Pietų Ameriką išskrido solistė Aldona Stempuzienė ir amerikietė žurnalistė Jane Scot, kuri apie "Grandinėle" pasirodymus painformuos amerikiečių spaudą.

— Žinomas ispanų pianistas J. Soriano, savo lietuvių žmonos Beatos Monstavičiūtės įtakoję, gražiai išmoko lietuvių kalbą ir savo sūnų moko lietuviškai. Paskutinių metų pianistas Soriano buvo pakviestas dalyvauti Čaikovskio 100 metų mirties jubiliejiniame konkurse Maskvoje. Iš kelių šimtų žinomų pasaulio pianistų Sorianas pateko į konkurso finalinį tarpą.

— Birželio 18 d. 140 Amerikos lietuvių grupė, vadavaujama vyskupo Vincento Brizgio, lėktuvu išskrido į Europą. Amerikos lietuvių savo kelionėje aplankys Lisaboną, Fatimą, Salamanką, Madridą, Lurdą ir Prancūzijos miestus. Po to liepos 7 d. dalyvaus Lietuvos Kankinių Aušros Vartų koplyčios šventinimo iškilmėse Romoje. Ta proga bus priimti audien-cijoje Popiežiaus Pauliaus VI-o, kuris sutiko pašventinti lietuvių koplyčią, šv. Petro bazilikos gro-tose.

Praga: Laisvojo pasaulio spaudos agentūros praneša apie vis labiau aštrėjantį religinės laisvės varžymą Čekoslovakijoje. Įvairiais potvarkiais pradėta sistematiškai kontroliuoti katalikų religinę spaudą, varžyti maldingas keliones į Romą, kliudyti kunigų seminarijų veikimą bei religijos mokymą mokyklose bei už mokyklos ribų.

LIETUVIŲ DIENOS MELBOURNE

Jaunosios Kartos Meno Paroda

Jau primityvus-urvinis žmogus ieškojo būdų, kaip išreikšti save jam prieinama forma. Kultūrai plečiantis ir išorinėm įtakom veikiant, tas žmogaus dvasios išsireiškimas — kūryba, kurią mes laikome menu, perėjo daug etapų, kol pasiekė dabartines meno formas.

Lietuvių tautos kūryba, niekada amžiu būgyje nesustojusi yra jaunuoliškai gaivi, nors ir yra veikiamą įvairių įtakų: tėvynės primestų, o išvijoje, ypač jaunimo tarpe, tarptautinių pakraipų.

Š. m. Lietuvių Dienų Melbourne rengiamoje meno parodoje ir norima parodyti tų mūsų jaunosios kartos, lietuvių gimusių, tačiau kitų kultūrų įtakoję išaugusių, siekimus, polinkius, jausmus ir jų išraišką. Jų pristatyti ir parodą kūriniai mums tiesiogiai bylos.

Parodos dalyviams bus skiriamos trys premijos. Atrinkti premjuotinus kūrinius bus sudaryta speciali komisija.

Visų jaunosios kartos kūrėjų (apytikriai iki 30 metų) sukvietimui į rengiamą parodą, josios vadovė atsiaklė visų L. B. Apylinkių vadovybių apie vietos jaunosios kartos kūrėjų, prašydama suteikti ir jų adresus. Pagal gautus pranešimus vadovė jau išsiuntinėjo visiems laiškus, kviesdama dalyvauti parodoje ir prašydama savo kūrybos darbus prisiųsti iki gruodžio 15 d.

Vadovė yra įsitikinusi, kad jos gauti sąrašai yra nepilni, nes ir pačios apylinkių vadovybės pasisakė, kad jos neturi pilnų davinių ar kūrėjų adresų. Todėl L. D. M. Rengti Komitetas šiuo kreipiasi į visus jaunosios kartos kūrėjus, ar dar tebestudijuojančius, kviesdamas dalyvauti rengiamoje parodoje, prisiunčiant savo darbus iki aukščiau nurodytos datos.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI KATALIKAI SKAITO IR PLATINA "TEVIŠKES AIDUS"

Taip pat prašome visus daly-

vius iki rugpjūčio 1 d. laiškais susisiekti su parodos vadove P. I. Jokubauskiene, 52 Hannan St. Williamstown, Vic. 3016, suteikiant šias žinias: vardas ir pavardė, amžius, adresas, kūrybos šaka, parodon siunčiamų kūrinių pavadinimai, jų dydis ir kaina, jei kūrinių skiriamai pardavimui. Žinios reikalingos parodos katalogo sudarymui.

Jaunieji kūrėjai, tautinė garbė ir pareiga teskatina jus rengiamoje Jaunosios Kartos Meno parodoje dalyvauti.

Parodos vadovė laukia Jūsų atsiliepimų.

Ignas Alekna

PATIKSLINIMAS

Rašydamas pranešimą apie būsimą XXI-ją Sporto Šventę, kuri įvyks kaip Lietuvių Dienų Melbourne atskiras renginys, nepaminičiau, kad Šventėje dalyvaus Sydney Sporto Klubas "KOVAUS". Sporto Klubu vadovys, sportininkas — koviečius ir visus skaitytojus nuoširdžiai atsiprašau.

Ignas Alekna

JAPONIJA PADEDA RUSIJAI

Po ilgesnių derybų pasirašyta Japonijos ir Sovietų Sąjungos sutartis, kuria Japonija įsipareigoja pastatyti uostą Wrangelio įlankoj, 30 km. į šiaurę nuo Nachodkos. Už tai Rusija atsislygins medžių rąstais popieriui gaminti. Naujasis uostas tarnaus Sibiro gamtos turtų išnaudojimui.

Tradiciniame bėgime Vilnius — Trakai (30 km.) dalyvavo 19 bėgikų ir keturi svečiai iš Volgogrado. Vilniaus spauda skelbė, kad laimėjo "mūsiškis", vilnietis A. Baranovas, kelių sukaros per 1 val 39 min. (Ella)

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Kun. Pr. Vaseris išvyko atostogų ir visą liepos mėnesį jį pavaduos kun. Pr. Dauknyš.

Gyv. Rožančiaus narių maldos intenciją keičia ateinančių sekmadienį. Liepos mėnesį melsimės už netikėlių atsivertimą.

Parap. Tautinių šokių repeticija ateinančių šeštadienį Lietuvių namuose šia tvarka: 1.30 val. p.p. Vyresniųjų grupė, 3.30 Jaunesniųjų grupė.

TĖVIŠKĖS AIDŲ loterija yra

ruošama rugpjūčio 2 d., sekmadienį. Mielus tautiečius prašome paaukoti fantų ir juos įteikti sekmadieniais prie bažnyčios. Fantus priima LKF Valdybos nariai mažojoje salėje prie šv. Jono bažnyčios arba LKM Draugijos bute.

A. A. KLOVAS STRUNGA, kaip praneša šeima, mirė namuose, ne ligoninėje, jis neturėjo dukros, o tik sūnus.

JUOZŪI SKIMBIRAIŠKUI liepos 2 d. padaryta tulžies akmenų operacija Kew Cotham Clinic. Ligonis pamažu sveiksta.

KAT. MOT. Dr. jos susirinkimas vyko Parapijos Namuose liepos 5 d. Pirmininkė p. E. Semetienė pravedė ateities darbų pasiskirstymą. Idomią diskusiją paskaitą "Dvi dešimtojo amžiaus žvaigždžių kečiai ir amžiaus vargai" skaitė p. J. Grigaitienė. Ji patiekė gyvą ir gilų dabarties problemų apžvalgą, kurioms nei lietuvių moteris negali likti abejinga. Moralių problemų vienoks ar kitoks sprendimas turi didelės įtakos ir jį mus pačias.

RŪBŲ VAJUS

Soc. Globos Mot. D. ja Melbourne praneša, kad nuo birželio 15-to iki liepos 15 bus renkami rūbai ir avalinė Punksio lietuviams šelpti. Aukotojus prašome aukoti tik tokius rūbus bei avalinę, kurie yra gerame stovyje. Daiktus palikti Melb. Lietuvių Namuose šeštadieniais.

Visiems iš anksto dėkojame.

Soc. Glob. D. jos Valdyba

GEELONGAS

Ateinantį sekmadienį, liepos 12 d. Geelongo lietuviams pamaldos 8 val. St. John's bažnyčioje, St. David St., North Geelong.

Išpažinčių klausoma pusė valandos prieš pamaldas.

Knu. P. Dauknyš

KLARNETISTAS p. Valius meninė dalį išplaidys Bažnytinio komiteto ruošiamame Parapijos metiniame baliuje liepos 25 d. Geelongo Lietuvių Namų salėje. Pelnas bus skiriamas lietuviškų pamaldų išlaikymui.

ISPANIJON išvyksta Martynas ir Fabiola Janulijai. Jau pardavė savo namą ir ruošiasi kelionei. Jų laivas iš Melbourne uosto išplauks rugpjūčio 2 d.

Printed by Polpress Pty. Ltd., 23 Clifton St., Richmond, Vic. Published by Mr. J. Petraitis as President of Lithuanian Catholic Federal Committee, 19 Docker St., Richmond, Vic. 3121.

SYDNEJUS

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Siais metais Pavergtųjų Tautų Savaitė Sydneyje bus minima liepos 12-18 dienomis. Liepos 12, sekmadienį, visi lietuviai ir kitos tautybės renkas 1.30 val. p.p. prie Mitchell Library DOMAIN. Nuo čia su tautinėmis vėliavomis ir plakatais visos tautybės atskirai žyguos per visą miestą į iškilmingą šventės atidarymą Town Hall, kuris prasidės 2.30 val. p.p.

Savaitės atidarymo iškilmėse sutiko dalyvauti Federalinės ir NSW valstijos valdžios ministrai, Sydney burmistras, parlamento atstovai ir daug kitų svečių. Liepos 18 d. rytą po įvairių priemonių važinėję specialiai papuoštos pavergtųjų tautų mašinos, informuodamos visuomenę apie pavergtųjų tautų padėtį. Smulki programa apie šią "motorkadą" bus pranešta per atidarymo iškilmes liepos 12 d.

Liepos 18 d. vakare 7.30 val., Ukrainiečių klube, 11 Church St., Lidcombe, įvyks koncertas, tautinių šokių, dainų ir kitų meno šakų pasirodymas. Iš lietuvių pusės čia dalyvaus Dainos choras, vad. B. Kiverio ir tautinių šokių grupė, vad. M. Cox.

Lietuviai kviečiami kiek galint gausiau dalyvauti visose iškilmėse, bet ypačiai pabrėžtina žygijimas per miestą atidarymo dieną.

J. P. K.

NERIS LINKSMINASI

BOHEMIŠKAI

Bankstowno Sporto klubas Neris ne tik moka gerai krepšius mėtyti, bet ir įdomius vakarėlius ruošti. Nors ir šaltokas birželio 20-tos savaitės vakarėnis, vistiek nemažas neriečių rėmėjų būrys sugūžėjo į Bankstowno Dainavą.

Tik įkėlęs koją salėn, žmogus pajunti savotišką atmosferą. Jau lietuviškai muzikantai, visi neriečiai, plėšia linksmą polkute. Scenoje pasirodo šalmuoti, sijojuoti Linksmieji Broliai. Iš barzdos apžaižtu su akoreonu Algij Pluką. Salmuotas vainali pasirodęs Edvardas Lašaitis, jo brolis Vytautas ir Petras Ropė, pagal parvardę pakeitęs kėlnes ir "mini" andaroką.

Pagal melodiją Atskrend sakalėlis mini mūsų ydas. Visi juokėsi, visiems patiko. Net ir pašukotieji "linksmaplaučiūsi" dėkojo.

Jaunieji muzikantai vėl užgriaužia Bitute pilkoji. Mes, seniai, per 20 metų nepajėgėme lietuvišką orkestrą suorganizuoti, o čia gimę jaunuoliai jį sutvėrė ir lietuviškas melodijas išsimokė. Ši orkestrą sudaro Arvydas Dulinskas — akordeonistas, Algis Sankauskas — gitara, Algis Laurinaitis — klarnetas ir elektriniai vargonai ir Kijus Kazokas — būbnai. Jie nėra nei kiek neblogesni už įvairius svetimačių orkestrėlius, kuriuos samdoma savo baliams bei vakarėliams. Malonu pastebėti, kad mūsų jaunieji muzikantai nenusekė laukinių garsų muzika. Jų muzika yra maloni ausims ir puiki šokiams. Neabejoju, kad laikui bėgant, tikrai turėsime puikią lietuvišką kapelą.

Rengėjai balių neturėtų užmiršti, kad turime lietuvišką orkestrą.

akras

A. A. ONA DUBINSKIENĖ

suopnų įstoję į dvių šalons krinta nuo medžių, taip ir mūsų tautiečiai vienas po kito iškeliama amžinybėn. Štai birželio 29 d. tautiečių ir giminių būrys palaidėjom Oną Dubauskienę, kilusią iš gražiosios Zemaitijos, sulaukusią vos 44 metų amžiaus. Ji užgeso visai mažai pasirgusi, palikdama vyrą, du sūnus ir marčią, porą anūkių ir seserį su šeima. Į Rockwood kapines ją atlydėjo skaitlingas būrys su kun. P. Mortūzu. Jos karstas skendo gėlėse. Atsisveikinimo žodį tarė kun. Mortūzas. Sugiedoję Viespaties angelas ir Marija, skirstėmės į namus, kas pas p. Dubauską pareikšti užuojautos. Gailla velionės. Ji buvo ramaus būdo, dažnai lankydavosi lietuviškose pamaldose ir parengimuose.

Ilsėkis Ramybėje.

M. Juraitienė

Sugedus Jūsų T. V., Radio ar kitam elektriniam aparatui — sąžiningai ir prieinama kaina pataisys J. Krasauskas, 29 Camdon St., Pascoe Vale. Telef. 35 5059. ASTRON ELECT. SERVICE

Džiugo Tuntas

Džiugiečiai turėjo dvi sėkmingas autobusų išvykas į gamtą. Gegužės mėn. įdomiai praleido šeštadienį You Yangs apylinkėse, o birželio mėn. Hanging Rock. Tai puiki vietovė skautaujantiems jauniui praktiškai pritaikyti įvairias įgytas žinias. Iš ryto tonto vadovai pravedė įvairius patyrimo laipsnių praktiškus kursus. Pietus gaminosi patys, pagal savo sugebėjimus. Popietį praleido laipiodami ir tyrinėdami milžiniškus uolų labirintus.

Sekanti Rajono Stovykla įvyks Melbourne apylinkėse Wonga Park 1971 m. sausio mėn. pradžioje. Šios stovyklos organizavimo darbus Rajono Vadija pavedė Džiugo Tuntui. Dalis jau tų pradinį darbų yra atlikta ir tikimės organizavimo darbus užbaigti trijų mėnesių laikotarpyje. Tikrai džiugu yra matyti jaunosios kartos vadovus uoliai atliekančius įvairius darbus.

Liepos 11 d. įvyksta Džiugo Tunto sueiga Lietuvių Namuose nuo 10 val. ryto iki 4 v. p.p. Bus prarasta įdomių paskaitelių kiek liečia stovyklavimą bei išsklavimą. Bus mokomos naujos dainos, ruošiantis Rajono Stovyklai. Į Rajono Stovyklą bus kviečiamas ir neskaityškas lietuvių jaunimas.

Albury - Wodonga

Baisieji trėmimai į Sibirą, sukretę visą mūsų tautą, niekad nesidyla iš mūsų atminties. Tų įvykių minėjimas pas mus vyko birželio 28 d. gausiai susirinkus pas p. Bertasių Wodongoje. Bendruomenės pirmininkas Steponas Valys įžanginiu žodžiu išsklėdė Lietuvai padarytą skriaudą, o paskaitą skaitė Stasys Česna. Eilėraščius deklamavo Rožytė Makarevičiūtė ir dar pagrįso savo Melodika. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Sėkė LB metinis susirinkimas su apyskaitomis ir veiklos pranešimais. Čia pirmininkavo mūsų sąsiuostas Domininkas Vildovas, o sekretoriavo Birutė Valienė. Buvo išrinkta nauja Apylinkės valdyba ir pareigomis šitaip pasiskirstyta: Steponas Valys (Albury) — pirmininkas, Bronius Leitonas (Wodonga) — sekretorius, Vincas Makarevičius (Beechworth) — išdinininkas. Kandidatais liko Pranas Duoba (Albury) ir Paulius Stonys (Wangaratta). Kontrolės komisija palikta ta pati: Joana Bertasiene, Birutė Valienė ir Ričardas Urbanavičius. Atstovu į LB Krašto Tarybos suvažiavimą išrinktas Stasys Česna.

Pamaldos vyko Sacred Heart bažnyčioje, kur kapelionas kun. Dauknyš tarė pamokslą žodį apie mūsų tremtinių kančių jamžinimą Lietuvos Kankinių koplyčioje prie šv. Petro kapo Romoje. Pamaldos baigtos Tautos himnu.

Vėl visi susirinko pas p. Bertasių, kur visiems buvo paruošta karšta vakarienė, o jos metu ilgiausių metų buvo sugiedota varduvininkams — namų šeimininkui Petriui Bertasiui ir Pauliui Stoniui.

NAUJAI PAGAMINTA

VODKA BALTIC ORIGINAL

Ji yra lygi lietuviškai skaidriai Melbourn papiginta kaina galima gauti pas

J. Čirvinską, 47 Gordon St., Fairfield, Vic. 3078

Pristatoma į namus

Ilsėkis Ramybėje.

Buvusį Geelongo kapelioną KUN. DR. P. BAČINSKĄ, jo 35 metų kunigystės sukakties proga sveikiname ir linkime Dievo palaimos ir sėkmės darbuose.

ALB GEELONGO APYLINKĖS VALDYBA

Melbourne

būtų malonu ir juos pamatyti džiugiečių tarpe. Džiugo Tuntas norėtų padidinti savo eiles naujais nariais ir praleisti kartu daug neužmirštamų valandų sueigos, iškylose, skambant lietuviškai dainai prie liepsnojančių laužų.

Tunte veikia šie skyriai: vilkių ir paukštyčių — 7—11 m. amžiaus; skautų, skaučių ir jūrų skautų 11—17 m. amžiaus; skautų vyčių, jūrų budžių ir vyresnių skaučių nuo 17 m. Dėl užsiregistravimo bei informacijų kreiptis į atitinkamų skyrių vadovus šį šeštadienį Lietuvių Namuose ir bet kuriuo laiku pas tuntininką Vl. Stasiliūną, 17 Reserve Rd., Ringwood, 3134, Tel. 8705584, arba prie šv. Jono bažnyčios.

Rugpjūčio 1 d. Džiugo Tuntas ruošiasi išskylai į sniegą, Lake Mountain arba Mt. Donna Buang. Į tą išskylą kviečiame visus — jaunimą ir tėvelius. Autobusai išvažiūs nuo Lietuvių Namų 8.30 val. ryto ir grįšime apie 6.30 val. vak. Kelionė ten ir atgal kainuos \$ 1.50. Registruotis pas Vl. Stasiliūną iki liepos 22 d. prie šv. Jono bažnyčios arba anksčiau nurodytu adresu.

Džiugo Tunto Tuntininkas

ADELAIDĖ

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Adelaidės lietuvių parapijos gyvenimas, ypatingai žiemos mėnesiais, yra labai judrus. Kiekvieną savaitę vyksta renginiai, susirinkimai ar kitokie kultūrinio pobūdžio susibūrimai. Savaitės bėgyje veiks kas vakaras posėdžiavimą, tariamasi ar diskutuojama.

Birželio 21 d. parapijos taryba suruošė kultūrinę popietę, kurioje apžvalgą apie gyvenimą Šiaurės Amerikoje davė R. Taunienė ir kun. A. Spurgis. Tai pirma šitokio pobūdžio popietė. Publikos susirinko per 70 žmonių, nors diena pasitaikė šalta ir lietinga.

Popietę pravedė V. Baltutis, pakviesdamas R. Taunienę, kuri gerai paruošė apžvalgą pateikė geografinių ir istorinių žinių apie Kanadą ir jos gamtą bei gyventojus. Kiek ilgiau apžvelgė lietuvių gyvenimą, pirmuosius įsikūrimo vargas naujame krašte. Gyvenimo standartas gal kiek aukštesnis už Australijos, bet niekuo nepranašesnis visose kitose srityse.

Apžvalgą apie JAV pateikė kun. A. Spurgis. Daugiausiai palietė lietuvių ekonominį ir kultūrinį gyvenimą Čikagoje. Tai visos Šiaurės Amerikos lietuvių kultūrinio veikimo centras. Čia lietuvis atkeliavo prieš 100 metų, maždaug po 1863 m. sukilimo. Lietuviai Čikagoje yra labai gerai įsitvirtinę: gyvena kolonijose ir jų politinis svoris yra nemažas.

Po apžvalgų buvo patiekta keletas klausimų į kuriuos atsakė abu apžvalgininkai. Kalbėjimų Moterų D. ja paruošė karštą vakarienę. Visi atsilankę buvo patenkinti ir pagėdavo daugiau tokių popiečių įvairiomis temomis. vb

— 3 vengrai, kurių auto mašina buvo eilės gale iš Jugoslavijos į Italiją sienos perėjimo punkte, pervažiavo kiauurai užtvartos į Italiją ir ten paprašė politinio prieglobsčio.

TOBOLI CARL ZEISS AKINIAI

57 SWANSTON ST. CHAMPION HOUSE 2nd FLOOR MELBOURNE, VIC. 3

VOKIEČIŲ DIPLOM. OPTIKAS

Iš Lietuvos

Iš Lietuvos Romoje gautomis žiniomis patiriama, kad gegužės 23 d. Kauno bazilikoje vyskupas Juozapas Matulaitis—Labukas pašventino aštuonis naujus kunigus. Trys naujieji kunigai priklausė Kauno arkivyskupijai, vienas Vilkaviškio ir du Kašėdorių vyskupijoms. Tėlių ir Panevėžio vyskupijos šiemet nesulaukė nei vieno naujo kunigo. Kunigų šventinimo apeigos pirmą kartą vyko pagal naują liturgiją lietuvių kalba.

Laiškai Redakcijai

Šių metų 25-tame Mūsų Pastogės numeryje telpa p. G. E. Kazokienės pareiškimas:

"Jaučiu pareigą atsiliepti Tėviškės Aido 1970 m. birželio mėn. 2 d. numeryje paskelbtą Sydneyje lietuvių susirinkimo apžvalgą, kuriame p. Agnė Lukšytė mano tame susirinkime pasiskaitę visiškai iškreipė teigiamą, jog aš sakiusi, kad "Yra didelė garbė būti Gimtojo Krašto bendradarbiu".

Šitoks Agnės Lukšytės teigimas yra gryna fantazija, nes nei tame susirinkime, nei kur kitur to nesu sakiusi.

G. E. Kazokienė

Perskaicius šį p. G. E. Kazokienės pareiškimą, tiksliau pasakius — viešą išsiginymą savo žodžių, visiems dar kartą primenu, kad p. G. E. Kazokienės kalbos klausėsi 150 susirinkimo dalyvių.

Nepateikdama jokių savo komentary dėl p. G. E. Kazokienės išsiginymo, prašau susirinkimo dalyvių į tai reaguoti pagal savo sąžinę!

Su pagarba

Agnė Lukšytė

MELBOURNAS

RAMOVĖNAMS

Liepos 12 d. sekmadienį 1 val. pp. šv. Jono bažnyčios salėje, East Melbourne, šaukiamas visuotinis skyriaus susirinkimas naujai valdybai išrinkti. Šia proga aktualiai paskaita — Išeivių ryšys su okupuota tėvyne. Kviečiami visi dalyvauti.

LVS RAMOVĖ

Melbourn skyr. valdyba

MELBOURNO LIETUVIŲ

KLUBO NARIAMS

1. Šiais metais reikalinga dar rinkti tris M. L. K. Tarybos narius. Kandidatu gali būti kiekvienas pilnaties M. L. K. narys. Tvarka: kandidatas duoda raštišką sutikimą kandidatuoti ir jo kandidatūra turi būti paremta dviejų pilnaties klubo narių parašais. Kandidatai pristatomi iki 1970 m. liepos 18 d. Metinis M. L. K. narių susirinkimas numatomas šaukti 1970 m. rugpjūčio 16 d.

2. Artėjant M. L. K. gėrimų licencijos bylai, tarp kitų davinčių reikalinga teismui pateikti narių sąrašą. Į sąrašą gali būti įrašomi tik tie apsimokėję nario mokesčių klubo nariai. Šiuo metu dar yra gerokas skaičius neatlikusių šios pareigos. Prašoma šį reikalą artimiausioje ateityje sutvarkyti. Galima sumokėti M. L. K. Tarybos išdindinkui p. B. Vingriui kiekvieną sekmadienį prie lietuvių bažnyčios, arba pasiųsti paštu, adresuojant: The Secretary, Lithuanian Club in Melbourne, 44-50 Errol Str., Nth. Melbourne, Vic. 3051.

M. L. K. Taryba

Reikalingi

VYRAI — MOTERYS

Žemės prekybos įstaigoje. Nereikalaujama patirties, o galima uždirbti \$ 200 per savaitę.

Teirautis trečiadienį — ketvirtadienį nuo 10 val. iki 3 v. pp.

Mr. TVERJONAS.

WILLMORE & RANDELL, 150 Queen St. Melb. antras akšt.

ISPARDAVIMAS SKLYPŲ PAJŪRYJE

PAJŪRIO SKLYPAI, kaina po \$ 198. Lengvos sąlygos. Seaspray distrikte 90 mylių pajūriu. Taip pat CRANBOURNE, kaina \$ 988. Lengvos sąlygos, pravaistas kelias, vanduo, švieša, kelios minutės nuo stoties, krautuvų.

Mrs CRAIG 67 7501 Po darbo: 243 559 arba 546 0790

WILLMORE & RANDELL, 150 Queen St., Melbourne

Mieliems Jurgiui, Jonei ir Linui Žalkauskams, netekus brangios dukrėlės ir sesutės Kristutės, giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Marytė, Kęstas ir Astutė

Mikliai, Cikaga, JAV.

Mielą, ilgametį, Dainos choro dainininką ir dabartinį Pirmininką Praną Nagį ir poniją, Prano brangiai mamytei mirus Lietuvoje, nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Dirigentas Br. Kiveris ir choristai